

UN PAÍS DE PARAULES

La força literària del record i del present

El nou llibre de Piera no és concebut com a unitat lineal, avança al voltant de diversos eixos

FRANCESC CALAFAT | Valencia | 20 JUN 2012 - 22:21 CET

Archivado en: Josep Piera Ausias March Poesia Comunidad Valenciana Literatura España Cultura

Josep Piera. / TANIA CASTRO

Bona part de l'obra de Josep Piera es fonamenta en fer literatura de la vivència, d'allò que el "jo" mira, sent i pensa; en l'escriptura del que li és pròxim, mirant "que el lloc sentit i el viscut esdevinguen simbòlics". Però en els dos darrers llibres s'ha desviat d'aquesta línia, almenys parcialment, ja que per a l'escriptor de la Safor la cultura, la pròpia història poden formar part del mapa íntim d'un individu. Amb *Francesc de Borja, el duc sant* i *El somni d'una pàtria de paraules* –una narració de l'aventura vital de Teodor Llorente i dels seus companys de la Renaixença– l'escriptor saforenc, com ja havia fet

abans amb *Jo sóc aquest que em dic Ausiàs March*, es proposa de trencar la fatídica tradició d'oblits, com diu el mateix autor, que sembla dominar la vida cultural dels valencians. Aquests llibres, servint-se de l'erudició volen anar més enllà: aspiren, des de la literatura, "vivificar" i fer nostres des del present figures de pes de la nostra història cultural.

Ara, amb *Joc de daus* torna a l'àmbit de la vivència i de la memòria, però no és una continuació temporal de *Putxa postguerra*, sinó que se centra en un període més pròxim, en concret el que va entre el 2006 i el 2009. El volum no és concebut com a unitat lineal, avança al voltant de diversos eixos més o menys temàtics, per dir-ho d'alguna manera. La primera part, titulada *Diari d'Aldaia*, té com motiu motor la presència d'aquesta serra en la vida quotidiana de l'autor, on posa de manifest la rellevància de l'espai en la construcció de la vida individual. És una mena d'agenda íntima on el protagonista apunta els vaivens diaris, parla d'amics i de familiars. Reflexiona sobre el pas del temps, com les persones fem el temps mentre el temps ens fa, sobre la recuperació del passat, que és una estratègia d'intensificar la vida i fer presents els "valors" del record. Evoca viatges, que, sovint, amb el retorn a casa, creixen en la memòria i els "refà" segons els seus gustos literaris. Així, l'Alexandria real guanya punts quan la filtra a través de Kavafis, de Foster o Durrer. Un altre punt és el tema de la mort i de la malaltia de Crohn que pauta l'existència de l'autor. En aquest capítol, com en el següent, les estacions tenen una gran paper en la percepció de les coses i en la manera de viure. Piera és d'aquells autors que entenen la vida no com un mèrit, sinó més aviat com un do i, per aquesta raó, cada instant cal viure'l amb tota plenitud. Piera és sensual, sensitiu, olfatiu i tàctil, perquè les transformacions de la natura omplin de

JOC DE DAUS

Josep Piera

Edicions 62

Barcelona, 2012

219 pàgines

sensacions, emocions i sentits l'ànim o "ànima" de l'escriptor. Aquesta constel·lació vivències no sura en l'aire, sinó que s'integra en un territori més global, el món mediterrani, que en Piera és pell i experiència permanent. D'aquesta manera, la vivència de la natura és copsada amb una vivesa enorme i assoleix uns moments d'alta vibració literària.

En la segona part, *Joc de daus*, a més del que hem dit, para esment en la realitat actual, on toca tecles socials, polítiques i culturals que preocupen l'autor. Encara que la partitura local hi és predominant, sovint connecta amb la gran orquestra dels problemes del món. La identitat dels valencians o com la senten o la viuen –o no– és un tema que Piera no pot abandonar i ací dóna constància de les seues últimes elucubracions. Testimonia la degradació del paisatge, una construcció de generacions que la follia actual arrasarà sense contemplacions i que, a banda de les conseqüències de tota mena, deixarà el país sense l'imaginari que tant s'ha mistificat i mitificat. No escriu només del paisatge, sinó també les mutacions, culturals i de mentalitat. En aquesta immersió en el present no podia faltar una observació tan cridanera com el fet que València és l'únic lloc on se silencia, per no dir que menysprea, els seus creadors. El tercer apartat, "Anar i tornar", ja no s'estructura segons el ritme del temps, sinó al compàs dels avatars d'un viatge en tren. A partir de la lectura de *Seductors, il·lustrats i visionaris* de Josep Maria Castellet, ens submergeix en el nostre passat literari, siga reflexionant sobre la vida i els miracles dels personatges evocats per Castellet, Castellet inclòs, i la relació que l'autor va mantenir amb alguns d'ells.

Joc de daus és una ampliació de l'univers de Josep Piera, bastit per mitjà d'una composició d'apunts o de seqüències tirant a breus i duta a terme amb una prosa que l'autor condueix per on vol, amb moments enlluernadors i on trau un rèdit òptim als recursos relacionats amb la dicció i el sentit de les paraules. Un llibre que parla d'un primer pla i del rerefons del narrador, però a través seu el lector es veu pròxim i, sovint, identificat.

És una ampliació de l'univers de Josep Piera, bastit per mitjà d'una composició d'apunts